

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Karolína Juričková

Rozpočet obce Nedachlebice se zaměřením na regulaci rozpočtových výdajů

Bakalářská práce

Olomouc 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „*Rozpočet obce Nedachlebice se zaměřením na regulaci rozpočtových výdajů*“ vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje. Dále pak prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 71 682 znaků včetně mezer.

V Olomouci dne 19. května 2022

Karolína Juričková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala JUDr. et Mgr. Taťáně Zelenské, Ph.D. za odborné vedení mé bakalářské práce, cenné připomínky, podnětné rady a čas, který mi ochotně věnovala. V neposlední řadě bych také ráda poděkovala rodině, přátelům a všem, kteří mě během celé cesty mým studiem podporovali.

Obsah

Seznam použitých zkratk	6
Úvod	7
1 Základní pojmy	8
1.1 Obec	8
1.1.1 Samostatná působnost	10
1.1.2 Přenesená působnost.....	11
1.2 Rozpočet obce	12
1.3 Rozpočtový proces	13
1.3.1 Pravidla rozpočtové odpovědnosti.....	15
1.4 Rozpočtová skladba	16
1.5 Rozpočtové zásady	17
1.6 Rozpočtové výdaje obce a jejich dělení	20
1.6.1 Z hlediska ekonomického	20
1.6.2 Z hlediska rozpočtové skladby	20
1.6.3 Z hlediska infrastruktury	21
1.6.4 Z hlediska funkce veřejných financí.....	22
1.6.5 Z hlediska rozpočtového plánování	23
2 Rozpočtové výdaje obcí v České republice v letech 2018–2020	24
2.1 Výdaje v roce 2018	26
2.2 Výdaje v roce 2019	27
2.3 Výdaje v roce 2020	28
3 Hospodaření obce Nedachlebice	30
3.1 Představení obce Nedachlebice	30
3.2 Analýza hospodaření Nedachlebic	30
3.3 Rozpočtová odpovědnost	31

3.4 Rozpočtové výdaje Nedachlebic	31
3.4.1 Rozpočtové výdaje v roce 2018.....	33
3.4.2 Rozpočtové výdaje v roce 2019.....	34
3.4.3 Rozpočtové výdaje v roce 2020.....	35
Závěr	37
Seznam použitých zdrojů	39
Anotace	44
Annotation	44
Klíčová slova	44
Keywords	44
Přílohy	45

Seznam použitých zkratk

Ústava	Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
Zákon o obcích	Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů
Malá rozpočtová pravidla	Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů
Velká rozpočtová pravidla	Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Vyhláška o rozpočtové skladbě	Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů

Úvod

Pro svou bakalářskou práci jsem zvolila téma „Rozpočet obce Nedachlebice se zaměřením na regulaci rozpočtových výdajů“, jelikož rozpočtové právo jako takové mě zaujalo a obec Nedachlebice leží nedaleko mého bydliště. Cílem práce je analýza platné právní úpravy výdajové stránky obecních rozpočtů, obecné zhodnocení hospodaření obce Nedachlebice a následné analýzy výdajů rozpočtu obce ve zkoumaném období 2018–2020.

Práce je rozdělena do tří základních částí. V první části, s ohledem na charakter práce, bude nezbytné užívat popisu stávající právní úpravy, který bude doplněn využitím metody analýzy. Druhá a třetí část práce bude vypracována za pomoci metody analýzy rozpočtových výdajů a následně jejich komparace ve zkoumaném období.

První část práce bude zaměřena na základní pojmy týkající se obecních rozpočtů, které jsou nezbytné k porozumění dané problematiky. Zabývat se zde budu i pojmem obec a její výkon samostatné a přenesené působnosti. Dále zde budu definovat, co znamená samotný pojem rozpočet a jak vypadá rozpočtový proces. Nebude zde opomenuta ani rozpočtová skladba a rozpočtová pravidla, kterými se obec musí řídit ve všech rozpočtových fázích. Zmíním se i o nových povinnostech územních samospráv, které přinesla novelizace v roce 2017. V neposlední řadě zde bude podkapitola týkající se rozpočtových výdajů, jelikož právě na ně je práce cílena. Zde budou výdaje rozděleny z různých hledisek, a každé jedno z nich bude v samostatné podkapitole charakterizováno.

Druhá část práce se zaměří na hodnocení hospodaření obcí v České republice na základě státních závěrečných účtů za roky 2018, 2019 a 2020, kde bude stěžejní výdajová stránka obecních rozpočtů.

V třetí části práce zprvu obec Nedachlebice krátce představím a následně se přesunu k hodnocení jejího hospodaření ve sledovaném období. Poté budu věnovat samostatné podkapitoly pro hodnocení rozpočtových výdajů za roky 2018, 2019 a 2020. Nahlížet na výdaje budu jak z druhového hlediska třídění výdajů, tak i na základě odvětvového třídění.

Informace pro tuto bakalářskou práci jsou čerpány především z platné právní úpravy a literatury. V druhé a třetí části budou informace dále získány ze schválených rozpočtů a závěrečných účtů jak státního rozpočtu, tak obce Nedachlebice, zveřejněných na stránkách Ministerstva financí České republiky a na oficiálních internetových stránkách obce Nedachlebice.

1 Základní pojmy

Úvodní část práce je věnována základním pojmům, především rozpočtového práva, které považuji za vhodné si připomenout ke správnému uchopení praktické části. Nebudou zde opomenuty ani pojmy jako obec či samostatná a přenesená působnost. Budu charakterizovat celý rozpočtový proces, a to od definice samotného rozpočtu, na základě čeho vzniká, až po závěrečný účet a jeho přezkum. Pozornost bude věnována i samotným rozpočtovým výdajům, jež jsou stěžejním tématem bakalářské práce, a které budou charakterizovány z různých úhlů pohledu. Při psaní této části jsem čerpala informace z platných právních předpisů a odborné literatury.

1.1 Obec

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jako „Ústava“) označuje obec jako základní územní samosprávný celek.¹ Obec je veřejnoprávní korporací, která v právních vztazích vystupuje vlastním jménem a nese z těchto vztahů i odpovědnost. Jejím úkolem je péče o všestranný rozvoj svého území a potřeby svých občanů. Při plnění veřejných úkolů chrání veřejný zájem.²

Na pojem obec lze nahlížet dvojím způsobem. První ji charakterizuje jako základní samosprávné společenství občanů spjaté k určitému území a druhé pojetí vyjadřuje obec jako základní jednotku územního členění státu.³

Z hlediska organizačního uspořádání může obec svou působnost vykonávat prostřednictvím svých orgánů nebo občanů obce, kteří se mohou podílet například pomocí místního referenda.⁴ Mezi orgány obce řadíme zastupitelstvo, radu, starostu, obecní úřad a obecní policii, pokud je v obci zřízena.

Zastupitelstvo obce je kolegiální orgán složený ze zastupitelů obce, kteří jsou voleni občany obce na čtyřleté volební období. Pravomoci zastupitelstva jsou uvedeny v § 84 a § 85 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“) a například se jedná o schvalování rozpočtu obce, závěrečného účtu, či zřizování trvalých nebo

¹ Čl. 99 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

² § 1 a § 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

³ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 73.

⁴ Tamtéž, s. 204.

dočasných peněžních fondů obce. Zastupitelstvo si zřizuje své iniciativní a kontrolní orgány nazývané jako výbory. Ze zákona má povinnost zřídit výbor finanční a kontrolní.⁵

Rada obce je rovněž kolegiálním orgánem, jenž je ze svého výkonu odpovědný zastupitelstvu obce, jelikož radu tvoří starosta, místostarosta (nebo místostarostové) a další členové rady, kteří jsou voleni z řad členů zastupitelstva obce. Rada se nezřizuje v obcích, kde má zastupitelstvo méně než 15 zastupitelů. V případě, že rada v obci zřízena není, vykonává její pravomoc starosta.⁶ Pravomocím rady obce je vyhrazen § 102 zákona o obcích. Jako příklad bych uvedla, že rada obce zabezpečuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu anebo provádí rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem. Stejně jako zastupitelstvo může i rada zřídit své iniciativní a poradní orgány, které označujeme jako komise. Zřízení komisí je ale, na rozdíl od výboru, fakultativní.⁷

Starosta obce ji zastupuje navenek. Do funkce je zvolen z řad zastupitelů a za výkon své funkce je zastupitelstvu odpovědný. Starosta například odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok. Jeho působnost je dále stanovena § 103 odst. 4 zákona o obcích.⁸

Dalším orgánem obce je obecní úřad. Tvoří jej starosta, který stojí v čele obecního úřadu, dále místostarosta nebo místostarostové, tajemník obce, je-li jeho funkce v obci zřízena, a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu.⁹

Posledním orgánem je obecní či městská policie, jejíž zřízení spadá do působnosti zastupitelstva obce. Jejím hlavním úkolem je zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce. Dále plní úkoly stanovené zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, nebo zvláštním zákonem.¹⁰

Obec je charakterizována třemi základními znaky, které musí každá mít a tvoří její podstatu. Prvním znakem je územní základ obce, jenž je tvořen jedním nebo více katastrálními územími a je ohraničen hranicí obce. Druhým znakem je osobní základ obce, který tvoří její občané.¹¹ Dle § 16 odst. 1 zákona o obcích je občanem obce osoba, která splňuje dvě podmínky:

⁵ § 117 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

⁶ § 99 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ § 122 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

⁸ § 103 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

⁹ § 109 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ § 1 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 73 a 77.

je občanem České republiky a je přihlášena k trvalému pobytu na území dané obce. Ze statusu občana vyplývají i určitá práva vyjmenovaná v § 16 odst. 2 zákona o obcích. Vzhledem k povaze práce bych zmínila právo vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a závěrečnému účtu za uplynulý rozpočtový rok obce nebo právo nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu za uplynulý rozpočtový rok.¹² Nicméně některá práva uvedená ve zmíněném § 16 odst. 2 náleží i osobám, které nejsou občany obce, a to cizincům s trvalým pobytem a fyzickým osobám vlastnícím na území obce nemovitost.¹³ Posledním charakteristickým znakem obce je právo na samosprávu, jemuž se budu věnovat v následující samostatné podkapitole.

1.1.1 Samostatná působnost

Do samostatné působnosti obce spadají záležitosti tzv. samosprávy. Samospráva je výkon veřejné správy samosprávnou korporací, kterou ovšem není stát. Při výkonu samosprávy není obec podřízena státu. Stát může pouze vykonávat státní dozor nad jeho výkonem¹⁴ a zasahovat do něj pouze v případech, vyžaduje-li to ochrana zákona, a to způsoby stanovenými zákonem.¹⁵ Na výkon samosprávy má obec právo, které jí vyplývá z čl. 8 a čl. 100 odst. 1 Ústavy.

Konkrétní vymezení věcí, které spadají pod samostatnou působnost obce, můžeme nalézt v § 84, § 85 a § 102 zákona o obcích, s výjimkou některých ustanovení, například vydávání nařízení obce, které spadá do přenesené působnosti obce. Dalším činností se věnují i další části zákona o obcích a také zvláštní zákony.¹⁶ Souhrn činností spadajících do samostatné působnosti obce je ovšem v zákoně o obcích pouze demonstrativní.¹⁷ Obecně platí, že co není výslovně zákonem určeno jako přenesená působnost, je činností samostatné působnosti.¹⁸ S ohledem na povahu práce bych jako příklad uvedla hospodaření obce a sestavování rozpočtu jakožto činnosti spadající pod samostatnou působnost.¹⁹

Nejvyšším orgánem, kterému přísluší rozhodující oprávnění v oblasti samostatné působnosti, je zastupitelstvo obce. Nicméně nerozhoduje o všech záležitostech samostatné

¹² § 16 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

¹³ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 99.

¹⁴ Tamtéž, s. 105.

¹⁵ Čl. 101 odst. 4 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 181–182.

¹⁷ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007, s. 156.

¹⁸ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012. Praktik (Leges), s. 62–63.

¹⁹ Tamtéž, s. 66.

působnosti, některé úkoly jsou svěřeny radě obce. Tyto úkoly jsou výhradně úkoly rady a zastupitelstvo je na sebe nemůže převzít. Stejně tak zastupitelstvo nesmí jemu vyhrazené úkoly převést na jiný orgán obce.²⁰

1.1.2 Přenesená působnost

Stát vykonává moc exekutivní pomocí státní správy. Proto je hlavním subjektem vykonávající tuto správu stát a je vykonávána v jeho jménu a zájmu. Stát ovšem může v některých případech svou moc delegovat na jiné subjekty veřejné správy, jako například obce nebo kraje. Ty vykonávají přenesenou působnost státní správy a pouze v rozsahu, v jakém na ně byl státem delegován.²¹

Jedná se o výkon státní správy obcí, na kterou byla tato působnost přenesena zákonem.²² Obec dostává od státu příspěvek na výkon státní správy,²³ který ale nehradí veškeré náklady na její výkon, proto musí zbytek nákladů obec hradit z obecního rozpočtu.²⁴ Na rozdíl od samostatné působnosti není výkon přenesené působnosti v obci automatický, vykonává ji pouze tehdy, svěří-li jí to zákon.²⁵

Hlava III. zákona o obcích je zaměřena na přenesenou působnost obcí. Činnosti spadající do přenesené působnosti vykonává v obci zejména rada. Zastupitelstvo obce ve své podstatě žádné úkoly přenesené působnosti nemá. Opět je zde ale jistá výjimka, a to v případě, kdy v obci není volena rada obce. V tom případě je pak, na základě § 102 odst. 4, zastupitelstvo oprávněno vydávat nařízení obce.²⁶

Podle míry přenesení státní moci pak rozlišujeme obce s běžnými obecními úřady, obce s pověřenými úřady a obce s rozšířenou působností. U obcí s běžnými obecními úřady, taktéž nazývané jako „jedničkové obce“, je míra přenesení působnosti nejmenší.²⁷ Na její výkon obec povětšinou nemá zaměstnance s dostatečnou kvalifikací, tudíž ji vykonává například starosta

²⁰ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 225–227.

²¹ ŘEZNIČKOVÁ, Kristýna. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2019, s. 12–13.

²² KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012. Praktik (Leges), s. 71.

²³ § 62 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

²⁴ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007, s. 156.

²⁵ Čl. 105 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava české republiky, ve znění pozdějších předpisů.

²⁶ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 227.

²⁷ ŘEZNIČKOVÁ, Kristýna. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2019, s. 13.

obce nebo zastupitel. Obce s pověřeným úřadem, též nazývané jako „dvojkové obce“, mají rozsah přenesené působnosti poměrně rozsáhlý. K základnímu rozsahu, který je stejný jako mají jedničkové obce, je zde ještě činnost navýšena o další agendy na základě zvláštních zákonů. U dvojkových obcí vykonávají přenesenou státní moc profesionální úředníci obecního úřadu, nicméně ne vždy odborně specializovaní. A nakonec obce s rozšířenou působností, také nazývané jako „trojkové obce“, mají míru přenesené působnosti největší. Rozsah jejich působnosti je jako u dvojkových obcí, avšak je ještě navýšena o další agendy. Tyto obce nahradily v roce 2003 zrušené okresní úřady.²⁸

S účinností od 1. ledna 2021 došlo k novelizaci legislativy upravující stanovení dvojkových a trojkových obcí, z důvodu přijetí nového zákona č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů. Původně určoval obce s rozšířenou působností i s pověřeným obecním úřadem jeden společný zákon, a to zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. Nyní se tento zákon věnuje pouze obcím s pověřeným obecním úřadem. Rovněž došlo k legislativní změně stanovení správních obvodů těchto obcí. Správním obvodům dvojkových i trojkových obcí se taktéž věnovala jedna společná vyhláška č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, která pozbyla od 1. ledna 2021 účinnosti. O správních obvodech obcí s pověřeným obecním úřadem pojednává nová samostatná vyhláška Ministerstva vnitra č. 345/2020 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. Správní obvody obcí s rozšířenou působností jsou upraveny v části první zákona č. 346/2020 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s rozšířenou působností, území obvodů hlavního města Prahy a příslušnosti některých obcí do jiného okresu.

1.2 Rozpočet obce

Pojem rozpočet obce je definován v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „malá rozpočtová pravidla“) jako finanční plán, kterým se řídí financování činností obce. Rozpočet obce je nejnižší úroveň veřejných rozpočtů a řadíme jej do rozpočtů územních samosprávných celků, které také nazýváme jako rozpočty místní. Tyto rozpočty označujeme jako decentralizované peněžní

²⁸ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012. Praktík (Leges), s. 73–75.

fondy, v nichž se soustřeďují jak příjmy získané přerozdělením v rozpočtové soustavě, tak příjmy plynoucí z vlastní činnosti.²⁹

Veřejnost místních rozpočtů lze odvozovat od toho, že obce i kraje jsou veřejnoprávními korporacemi a zároveň jsou tyto rozpočty schvalovány na zasedání zastupitelstev, která jsou veřejná.³⁰ Rovněž mají občané obce právo seznámit se jak s návrhem rozpočtu, tak s již schváleným rozpočtem, jelikož malá rozpočtová pravidla stanovují obci tuto povinnost.³¹ Jak bylo zmíněno výše, jedno z práv občanů, které se týče rozpočtu, je možnost podat připomínky k návrhu rozpočtu.³²

Rozpočet se sestavuje na rozpočtový rok, který je shodný s rokem kalendářním. Zpravidla bývá sestavován jako vyrovnaný, ale může být sestaven jako schodkový nebo přebytkový. Schodkový rozpočet může být schválen v případě, kdy tento schodek bude uhrazen buďto finančními prostředky z minulých let nebo z návratných zdrojů.³³ Naopak přebytkový rozpočet může být schválen, pokud jsou přebytkové příjmy určeny ke splácení jistiny úvěrů z předchozích let, nebo jsou určeny k použití v následujících letech.³⁴

1.3 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces představuje činnost obecních orgánů, která se skládá ze sestavení návrhu rozpočtu, schválení návrhu a následném hospodaření podle schváleného rozpočtu. Součástí je i průběžná a následná kontrola plnění hospodaření obce. Tento proces trvá přibližně tři roky.³⁵

Návrh rozpočtu je sestavován na základě střednědobého výhledu obce a rozpisu státního rozpočtu, případně rozpočtového provizoria. Obec zveřejní návrh rozpočtu alespoň 15 dnů před jeho projednáváním na úřední desce a internetových stránkách. Na úřední desce rovněž uvede, kde je možno nahlédnout do listinné podoby návrhu rozpočtu. K návrhu rozpočtu mohou občané obce podávat připomínky buďto písemnou formou ve lhůtě stanovené při zveřejnění návrhu,

²⁹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Místní finance: pro kombinovanou formu studia*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006, s. 44.

³⁰ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. Brno: Masarykova Univerzita, 2008, s. 55.

³¹ § 11 odst. 3,4 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

³² § 11 odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

³³ Např. smluvně zabezpečená půjčka, úvěr, návratná finanční výpomoc, ...

³⁴ § 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní řízení), ve znění pozdějších předpisů.

³⁵ ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2019, s. 92–93.

nebo ústně na zasedání zastupitelstva na kterém se bude návrh projednávat. Návrhu rozpočtu musí být zveřejněn až do jeho schválení.³⁶ Jeho zpracování je svěřeno do rukou výkonného orgánu obce, kterým je povětšinou finanční výbor.³⁷

Jak jsem již uvedla výše, obec při sestavování rozpočtu vychází ze střednědobého výhledu, který slouží jako pomocný nástroj pro obec. Zákon ukládá povinnost obcím střednědobý výhled vypracovávat a zpravidla bývá sestavován na dva až pět let. Zahrnuje základní údaje o příjmech a výdajích, o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovatelných záměrů. Postup jeho schválení je obdobný jako schválení návrhu rozpočtu. Obec zveřejní návrh střednědobého výhledu na úřední desce a internetových stránkách nejméně 15 dnů před jeho projednáváním na zasedání zastupitelstva. Toto zveřejnění musí trvat do doby schválení návrhu střednědobého výhledu. V případě, že mají občané nějaké připomínky ke střednědobému výhledu, mohou je uplatnit písemně ve stanovené lhůtě při zveřejnění, nebo ústně na jeho projednávání zastupitelstvem. Jakmile je střednědobý výhled schválen zastupitelstvem, zveřejní jej obec na svých internetových stránkách do 30 dnů, přičemž na úřední desce se uvede, kde je elektronicky zveřejněn a kde je k dispozici v listinné podobě.³⁸ Účelem střednědobého výhledu je, aby obce přemýšlely o hospodaření v delším časovém horizontu, než je jeden rozpočtový rok. Umožňuje to lepší plánování výdajů a předchází se tím velkému zadlužení.³⁹

Druhou fází rozpočtového procesu je schválení rozpočtu. Není stanoveno, v jaké formě má být schválen, proto je v praxi nejčastěji schvalován buď ve formě usnesení zastupitelstva nebo obecně závazné vyhlášky. Schválený rozpočet zveřejní obec do 30 dnů od schválení na svých internetových stránkách. Na úřední desce se uvede, kde je možné nalézt jej v elektronické podobě a kde v podobě listinné. Schválený rozpočet musí být zveřejněn až do schválení rozpočtu na následující rozpočtový rok.⁴⁰

Zákon pamatuje i na situaci, kdy obec neschválí rozpočet před začátkem rozpočtového roku. V tomto případě musí hospodařit dle pravidel rozpočtového provizoria až do schválení nového rozpočtu. V době hospodaření podle rozpočtového provizoria nesmí měsíční výdaje

³⁶ § 11 zákona č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

³⁷ MARKOVÁ, Hana. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Beroun: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2008, s. 109.

³⁸ § 3 zákona č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

³⁹ CÍSAŘOVÁ, Eliška, PAVEL, Jan. *Průvodce komunálními rozpočty, aneb, Jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International – Česká republika, 2008, s. 29.

⁴⁰ § 11 zákona č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

přesáhnout jednu dvanáctinu výdajů za předchozí rozpočtový rok, je zde však stanovena i výjimka kdy se toto pravidlo nemusí dodržet. Rozpočtové příjmy a výdaje realizované v době rozpočtového provizoria se stávají po schválení rozpočtu jeho příjmy a výdaji.⁴¹

Další fází je realizace rozpočtu. Zastupitelstvo obce nejprve vypracuje rozpis rozpočtu, který se dále dělí na nejpodrobnější třídění na základě vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o rozpočtové skladbě“). Hospodaření podle schváleného rozpočtu uskutečňuje v průběhu rozpočtového roku obec a její organizační složky. Pokud nastane organizační, metodická nebo věcná změna účelu výdajů, musí být rozpočet obce změněn pomocí rozpočtového opatření. Provádí se ještě před samotným provedením rozpočtově nezajištěného výdaje.⁴²

V poslední fázi dochází ke kontrole, hodnocení a uzavření rozpočtového hospodaření. Po skončení kalendářního roku se údaje o hospodaření obce zpracovávají do závěrečného účtu. Obsahuje údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů členěny podle rozpočtové skladby, údaje o hospodaření s majetkem a o dalších finančních operacích, aby bylo možno toto hospodaření zhodnotit.⁴³

Součástí závěrečného účtu je i zpráva o přezkoumání hospodaření. Obec má ze zákona⁴⁴ uloženou povinnost nechat své hospodaření přezkoumat. O to může obec požádat buď kraj, nebo auditora či auditorskou společnost⁴⁵. Obec o to musí požádat kraj nejpozději do 30. června následujícího kalendářního roku, pokud zvolí auditora nebo auditorskou společnost musí o tom informovat kraj do téhož data.⁴⁶

1.3.1 Pravidla rozpočtové odpovědnosti

V roce 2017 schválila Poslanecká sněmovna, přehlasováním veta Senátu, balíček zákonů, které upravovaly pravidla rozpočtové odpovědnosti. Územním samosprávným celkům tím vznikly tři nové povinnosti týkající se rozpočtového procesu.⁴⁷

⁴¹ § 13 odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

⁴² § 15 a §16 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

⁴³ § 17 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁴ Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁵ § 42 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdější předpisů.

⁴⁶ ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2019, s. 96–97.

⁴⁷ MATEJ, Miroslav. Pravidla rozpočtové odpovědnosti v podmínkách obcí a krajů. *Deník veřejné správy* [online]. 2017 [cit. 25. února 2022]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6731153>.

První z nich byla povinnost schválit vyrovnaný či přebytkový rozpočet, pokud dluh veřejných institucí převyší 55 % nominálního hrubého domácího produktu. Jsou zde rovněž výjimky, kdy rozpočet může být i přes to schválen jako schodkový, kupříkladu v případech, kdy má možnost schodek uhradit z ušetřených finančních prostředků z minulých let nebo z návratné finanční pomoci. V případě zásadního zhoršení ekonomické situace v České republice se dluhová brzda nespustí.⁴⁸

Druhou povinností je zveřejňování všech údajů, které se týkaly rozpočtu a hospodaření, nikoli jen návrh rozpočtu a návrh závěrečného účtu jako tomu bylo do té doby. Většina obcí však zveřejňovala i dokumenty, které jim zákon neukládal, ještě před schválením této povinnosti. Tato povinnost má zajistit transparentnost užívání veřejných financí.⁴⁹

Poslední nově vzniklou povinností bylo zavedení fiskálního pravidla, jehož účelem je postupné snižování zadlužení obcí a krajů. Zavedení fiskálního pravidla zajišťuje, že dluh by neměl překonat 60 % všech příjmů daného územního samosprávného celku. Pokud ale dluh tuto hranici překročí, má obec nebo kraj povinnost postupně své dluhy splácet, a to alespoň o 5 % z rozdílu výše dluhu a 60 % průměrných příjmů v uplynulých čtyřech letech. Pokud obec nebo kraj nebude splácet své dluhy, zadrží jí Finanční správa část daňových příjmů, kterými bude splácet předešlé závazky dané obce či kraje.⁵⁰

Primárním účelem nové zákonné úpravy bylo docílit zdravých a dlouhodobě udržitelných veřejných financí České republiky, které by jí umožnily dostatečný prostor pro rozhodování při realizaci rozpočtové i fiskální politiky a zároveň zajistí respektování mezinárodních závazků. Rovněž se má zlepšit celkový stav hospodaření veřejných institucí, posílení transparentnosti a efektivnosti veřejných financí.⁵¹

1.4 Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba je nástroj určený k třídění rozpočtových příjmů a výdajů do kapitol, sloužící k zabezpečení jednotnosti a přehlednosti rozpočtů. Nevztahuje se ale na příjmy a výdaje související s podnikatelskou činností obcí.⁵² Je zásadní nejen pro sestavování rozpočtu, ale i pro

⁴⁸ MATEJ, Miroslav. Pravidla rozpočtové odpovědnosti v podmínkách obcí a krajů. *Deník veřejné správy* [online]. 2017 [cit. 25. února 2022]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6731153>.

⁴⁹ Tamtéž.

⁵⁰ Tamtéž.

⁵¹ Důvodová zpráva k zákonu č. 23/2017 Sb., obecná část, s. 1.

⁵² PROVAZNIKOVÁ, Romana, SEDLÁČKOVÁ Olga. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, s. 111.

jeho následnou kontrolu plnění. Z údajů lze pak pozorovat, odkud finanční prostředky pochází, nebo kde se vydává těchto prostředků nejvíce nebo naopak nejméně.⁵³

Jedná se o systém číselných kódů, které jsou specifikovány v příloze vyhlášky Ministerstva financí⁵⁴, jež upravuje třídění rozpočtové skladby, která byla novelizována s účinností od 1. ledna 2022.⁵⁵ Jednotlivé kapitoly příjmů a výdajů jsou tříděny z několika hledisek umožňující sledování toku finančních prostředků. Příloha vyhlášky o rozpočtové skladbě mezi tato hlediska řadí hledisko odpovědnostní, druhové, odvětvové, konsolidační, podkladové, prostorové a doplňkové.⁵⁶

Třídění příjmů a výdajů na základě rozpočtové skladby respektuje rozpočtové zásady, kterým je věnována následující kapitola.⁵⁷

1.5 Rozpočtové zásady

Obec musí ve všech fázích rozpočtového procesu dodržovat určitá pravidla. Nazýváme je rozpočtové zásady a neplatí pouze pro rozpočtový proces obecního rozpočtu, ale pro všechny veřejné rozpočty. Tyto zásady nejsou nikde právně ukotveny, nicméně byly vyzorovány a můžeme je zaznamenat v některých ustanoveních malých rozpočtových pravidel⁵⁸ a zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „velká rozpočtová pravidla“). Zásady jsou mezi sebou vzájemně vázány a propojeny. Těmito zásadami jsou:

- **Zásada každoročního sestavování a schvalování veřejných rozpočtů** – rozpočet je přijímán vždy na konkrétní rozpočtový rok s časovou platností jeden rok. Finanční prostředky lze využít pouze v daném rozpočtovém roce.
- **Zásada včasnosti veřejných rozpočtů** – rozpočet musí být sestaven zákonem stanoveným způsobem před začátkem příslušného rozpočtového roku. Pokud tak není učiněno, hospodář se dle rozpočtového provizoria, jak je v předchozí kapitole uvedeno.⁵⁹

⁵³ BAKEŠ, Milan. *Finanční právo*. 6., upr. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckovy právnické učebnice, s. 136.

⁵⁴ Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁵ Vyhláška č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁶ PROVAZNÍKOVÁ, Romana, SEDLÁČKOVÁ, Olga. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, s. 111.

⁵⁷ Tamtéž.

⁵⁸ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁹ ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2019, s. 63.

- **Zásada časového ohraničení veřejných rozpočtů** – finanční prostředky je možné vynaložit pouze v daném rozpočtovém roce. Tato zásada je zakotvena v §18 malých rozpočtových pravidel a úzce souvisí se zásadou každoročního sestavování a schvalování veřejných rozpočtů.⁶⁰
- **Zásada reálnosti a pravdivosti veřejných rozpočtů** – rozpočet sestaven co nejreálněji a nejpravdivěji snižuje množství přijatých rozpočtových opatření v průběhu rozpočtového období.⁶¹
- **Zásada účelovosti prostředků** – veřejné prostředky mohou být využity pouze k účelům, ke kterým byly předurčeny. Opět zde může nastat situace, že lze výjimečně za pomoci rozpočtového opatření účel změnit.⁶²
- **Zásada jednotnosti veřejných rozpočtů** – příjmy a výdaje veřejných rozpočtů musí být totožně klasifikovány. Tuto klasifikaci nám určuje výše zmíněná vyhláška Ministerstva financí o rozpočtové skladbě.⁶³
- **Zásada přehlednosti veřejných rozpočtů** – zásada související se zásadou jednotnosti. Určuje, že příjmy a výdaje veřejných rozpočtů mají být shodně tříděny na základě vyhlášky Ministerstva financí o rozpočtové skladbě.⁶⁴
- **Zásada úplnosti veřejných rozpočtů** – všechny veřejné příjmy a výdaje uskutečněné v rámci rozpočtového období musí být obsaženy v rozpočtu.
- **Zásada neúčelovosti příjmů a účelovosti výdajů veřejných rozpočtů** – zásada vyjadřující, že účel využití příjmů by neměl být dopředu stanoven, a naopak výdaje by měly být využity přesně tak, jak bylo předem určeno.⁶⁵
- **Zásada dlouhodobé vyrovnanosti veřejných rozpočtů** – jak již název sám o sobě vypovídá, rozpočtové příjmy a výdaje by měly být z dlouhodobého hlediska vyrovnané. Na rozdíl od státního rozpočtu je u rozpočtů územních samosprávných celků tato podmínka stanovena zákonem.⁶⁶ Za posledních 9 let

⁶⁰ ŘEZNIČKOVÁ, Kristýna. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2019, s. 64.

⁶¹ MARKOVÁ, Hana, BOHÁČ, Radim. *Rozpočtové právo*. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 64.

⁶² ŘEZNIČKOVÁ, Kristýna. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2019, s. 64.

⁶³ Tamtéž, s. 65.

⁶⁴ Tamtéž, s. 65.

⁶⁵ Tamtéž, s. 66.

⁶⁶ § 4 odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

bylo hospodaření územních samospráv v přebytku⁶⁷, a tento trend u obcí nenarušila ani pandemie koronaviru, ačkoli původní predikce byly spíše opačné.⁶⁸ Kraje nicméně skončily se schodkovým výsledkem hospodaření.⁶⁹

Tabulka 1: Srovnání zůstatků územních rozpočtů v uplynulých 8 letech [mld. Kč].

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Zůstatek územních rozpočtů (v mld. Kč)	+17,9	+11,3	+20,7	+53,1	+30,9	+8,8	+31,7	+14,0

Zdroj: Státní závěrečný účet za rok 2020⁷⁰

- **Zásada publicity veřejných rozpočtů** – veřejné rozpočty jsou projednávány veřejně a subjekty soustavy veřejných rozpočtů mají povinnost rozpočet zveřejňovat. Občané pak mají možnost vyjádřit připomínky kupříkladu na zasedání zastupitelstva při schvalování rozpočtu. Je tím zajištěna veřejná kontrola.⁷¹ Zásada veřejnosti byla navíc posílena onou výše zmíněnou novelou, kdy mají obce povinnost uveřejňovat veškeré dokumenty týkající se hospodaření a rozpočtu.
- **Zásada efektivity a hospodárnosti veřejných rozpočtů** – s finančními prostředky by mělo být nakládáno efektivně a hospodárně, aby nedocházelo k plýtvání s nimi. Při dosahování určitého cíle musí být dosaženo požadovaného výsledku za co nejmenší obnos prostředků.⁷²
- **Zásada přednosti výdajů před příjmy** – výdaje by měly být využívány k ekonomickému růstu, pro který je třeba zajistit prostředky.⁷³
- **Zásada omezení přesunů ve veřejných rozpočtech na úhrady potřeb v těchto rozpočtech nezajištěných** – realizaci této zásady můžeme spatřovat

⁶⁷ Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2020* [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2021. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2020/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2020-41689>.

⁶⁸ MATEJ, Miroslav, SLUKA, Tomáš. Hospodaření územních rozpočtů v roce 2020. *Deník veřejné správy* [online]. 2021 [cit. 26. února 2022]. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6815788>.

⁶⁹ Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2020* [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2021. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2020/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2020-41689>.

⁷⁰ Tamtéž.

⁷¹ ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2019, s. 67.

⁷² Tamtéž, s. 67.

⁷³ MARKOVÁ, Hana, BOHÁČ, Radim. *Rozpočtové právo*. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 68.

v rozpočtových opatření, pomocí kterých se přesunují prostředky na jiné cíle, než byly původně určeny.⁷⁴

- **Zásada zjišťování rozpočtových důsledků právních předpisů** – tato zásada se odráží především v povinnosti předkladatelů právních předpisů vyčíslit předpokládaný dopad těchto právních předpisů na veřejné rozpočty.⁷⁵

1.6 Rozpočtové výdaje obce a jejich dělení

Rozpočet obce je bilancí příjmů a výdajů za rozpočtové období. Vzhledem k zaměření mé práce na výdajovou složku je tato závěrečná kapitola základních pojmů věnována právě rozpočtovým výdajům. Rozpočtové výdaje můžeme dělit na základně několika hledisek, kterým se budu věnovat každému zvlášť v následujících podkapitolách.

1.6.1 Z hlediska ekonomického

Z tohoto hlediska dělíme výdaje na běžné a kapitálové. Běžné výdaje, jak již jejich název napovídá, jsou výdaje na běžné potřeby v průběhu rozpočtového roku. Každé rozpočtové období se opakují, typickým příkladem běžných výdajů jsou platy zaměstnanců, výdaje za energie nebo na sociální dávky.⁷⁶

Kapitálové výdaje zajišťují financování dlouhodobých, především investičních potřeb a zpravidla trvají déle než jedno rozpočtové období. Nesouvisí pouze s pořízením nové investice, ale i následném splácení jistin a půjček, které si obec v minulosti se zajištěním nové investice půjčila. Obec si zde pak musí dát pozor, aby v budoucnu nenastal problém, kdy by výše splácení těchto půjček a jistin tvořila příliš velkou část výdajů. Mohlo by tak dojít ke kolizi, kdypak by obec neměla finance na obligatorní výdaje, na kterých ušetřit příliš nemůže.⁷⁷

1.6.2 Z hlediska rozpočtové skladby

Z hlediska rozpočtové skladby můžeme výdaje klasifikovat na základě odpovědnostního, druhového, odvětvového, konsolidačního, podkladového, prostorového a doplňkového třídění.

⁷⁴ MARKOVÁ, Hana, BOHÁČ, Radim. *Rozpočtové právo*. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 69.

⁷⁵ Tamtéž, s. 70.

⁷⁶ PROVAZNÍKOVÁ, Romana, SEDLÁČKOVÁ, Olga. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, s. 212.

⁷⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, s. 280–281.

V první řadě přiblížím druhové třídění rozpočtové skladby, na jehož základě členíme výdaje na běžné a kapitálové, stejně jako tomu bylo i u dělení z hlediska ekonomického. Mezi běžné výdaje řadíme výdaje, které se opakují každý rok a nemají investiční charakter.⁷⁸ V příloze B vyhlášky o rozpočtové skladbě jsou běžné výdaje zařazeny pod třídu číslo 5. Tyto se pak dále dělí na platy a podobné související výdaje, neinvestiční nákupy a související výdaje, neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům nebo neinvestiční transfery obyvatelstvu, pod které se řadí kupříkladu sociální dávky a další.⁷⁹

Kapitálové výdaje jsou naopak investičního charakteru. Příloha B vyhlášky o rozpočtové skladbě je řadí pod třídu číslo 6. Následně se dělí na investiční nákupy a související výdaje, nákup akcií a majetkových podílů a vklady do fondů a ústavů, investiční transfery a další.⁸⁰

Odvětvové třídění nám klasifikuje veškeré výdaje podle odvětví, tedy podle druhu činnosti, na niž se výdaje vydávají. Ke klasifikaci výdajů se pak používá čtyřmístný klíč, který je třídí na rozpočtové skupiny, rozpočtové oddíly, rozpočtové pododdíly a rozpočtové paragrafy.⁸¹

Konsolidační hledisko třídí výdaje, jež jsou vynakládány mezi veřejnými rozpočty a ostatními věřenými peněžními fondy, na které se vztahuje vyhláška o rozpočtové skladbě. Výdaje se třídí podle stupňů konsolidace, tedy na základě okruhů veřejných rozpočtů nebo ostatních veřejných peněžních fondů, mezi kterými se peněžní převody uskutečňují, určené tím, jak se údaje sumarizují. Výdaje se třídí na záznamové jednotky, které vyjadřují, zda se jedná například o dotaci obce od jiné obce náležící pod jiný okres ale stejný kraj, nebo spadá po jiný kraj a tak dále.⁸²

1.6.3 Z hlediska infrastruktury

Z pohledu charakteru infrastruktury dělíme výdaje na výdaje s ekonomickou infrastrukturou a na výdaje se sociální infrastrukturou.⁸³

⁷⁸ PROVAZNÍKOVÁ, Romana, SEDLÁČKOVÁ, Olga. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, s. 213.

⁷⁹ Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁰ Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.

⁸¹ BŘEŇ, Jan. Rozpočet a závěrečný účet obce. *Deník veřejné správy* [online]. 2012 [cit. 13. dubna 2022]. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6538099>.

⁸² Tamtéž.

⁸³ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, s. 284.

První z uvedených charakteristik, ekonomická infrastruktura, zahrnuje výdaje obce, jež jsou primárně určeny na produkci dalších statků. Můžeme ji nazývat jako technická vybavenost. Výdaje mají povahu jak investiční, tak i neinvestiční. Financují se především veřejné statky a poplatkové služby. Jako příklad bych uvedla výdaje za provoz a údržbu veřejných komunikací, veřejného osvětlení nebo veřejných prostranství.⁸⁴

U sociální infrastruktury se můžeme setkat s označením občanská vybavenost. Skládá se z výdajů na vzdělání, péči o zdraví, výstavbu a následný provoz sociálních zařízení nebo výdaje na kulturu a sport. V praxi se může jednat o dotace neziskovým organizacím, které tyto služby zajišťují. Tyto výdaje jsou rovněž investičního i neinvestičního charakteru.⁸⁵

1.6.4 Z hlediska funkce veřejných financí

Dle funkce veřejných financí dělíme výdaje na alokační činnosti a výdaje na redistribuční činnosti.

Výdaje na alokační činnosti zahrnují výdaje na nákup statků a služeb prostřednictvím veřejných zakázek od soukromých subjektů nebo od svých podniků a neziskových organizací, které zabezpečují veřejné statky pro obyvatele obce.⁸⁶

Dále sem spadají výdaje na čisté a smíšené veřejné statky. Mezi čisté veřejné statky v obci můžeme zařadit veřejné osvětlení, udržování veřejného pořádku nebo péči o veřejnou zeleň. Vzhledem k povaze čistých veřejných statků jsou financovány z výnosů daní a z dotací v rámci soustavy veřejných rozpočtů. Smíšené veřejné statky jsou z větší části tvořeny fakultativními statky, ale tvoří je také statky upřednostněné s povahou obligatorní, jejichž příkladem jsou například výdaje na základní vzdělání.⁸⁷

Alokační výdaje mají stabilizační a regulační účinky. Obec pomocí nákupu služeb a statků ovlivňuje na svém území nabídku a poptávku. Tím ovlivňuje i trh s pracovními příležitostmi a míru nezaměstnanosti v obci.⁸⁸

⁸⁴ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, s. 284.

⁸⁵ Tamtéž.

⁸⁶ PROVAZNÍKOVÁ, Romana, SEDLÁČKOVÁ, Olga. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, str. 215.

⁸⁷ Tamtéž.

⁸⁸ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, s. 282.

Výdaje na redistribuční činnosti obce v souvislosti s peněžními transfery pro obyvatelstvo jako sociálních výdajů se užívají velmi málo. Jelikož dominantní část sociálních výdajů plyne z rozpočtu státního, na obecní rozpočty zbývají jen doplňkové mimořádné výdaje, například příspěvky na bydlení pro sociálně slabší skupiny obyvatel.⁸⁹

Mezi redistribuční výdaje řadíme, mimo jiné, také poskytování peněžních transferů z rozpočtů vyšší úrovně do rozpočtů nižších úrovní. V praxi to vypadá jako dotace ze státního rozpočtu do rozpočtů krajů a obcí, a dotace z rozpočtu kraje do rozpočtů obcí spadající pod daný kraj.⁹⁰

1.6.5 Z hlediska rozpočtového plánování

Posledním dělením výdajů je z hlediska rozpočtového plánování na výdaje plánovatelné a neplánovatelné.

Plánovatelné výdaje jsou dopředu poměrně předvídatelné, jelikož většina z nich se opakuje každé rozpočtové období a mají mandatorní charakter. Tuto vlastnost můžeme spatřovat u upřednostněných statků (např. výše uvedené financování škol), přičemž u obcí vyplývá přímo ze zákona povinnost je obstarat. Také se mezi ně řadí výdaje na provoz a výkon samostatné i přenesené působnosti. Mezi plánovatelné výdaje řadíme taktéž investice.⁹¹

Neplánovatelné výdaje, jak již jejich označení napovídá, nelze snadno dopředu odhadnout. Jsou to nahodilé výdaje, kvůli kterým by si obec měla tvořit finanční rezervu v rozpočtu. Jako příklad neplánovatelných výdajů bych uvedla odstraňování škod po živelných pohromách nebo sankce.⁹²

⁸⁹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, s. 283.

⁹⁰ Tamtéž.

⁹¹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana, SEDLÁČKOVÁ, Olga. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, s. 216.

⁹² PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, s. 280.

2 Rozpočtové výdaje obcí v České republice v letech 2018–2020

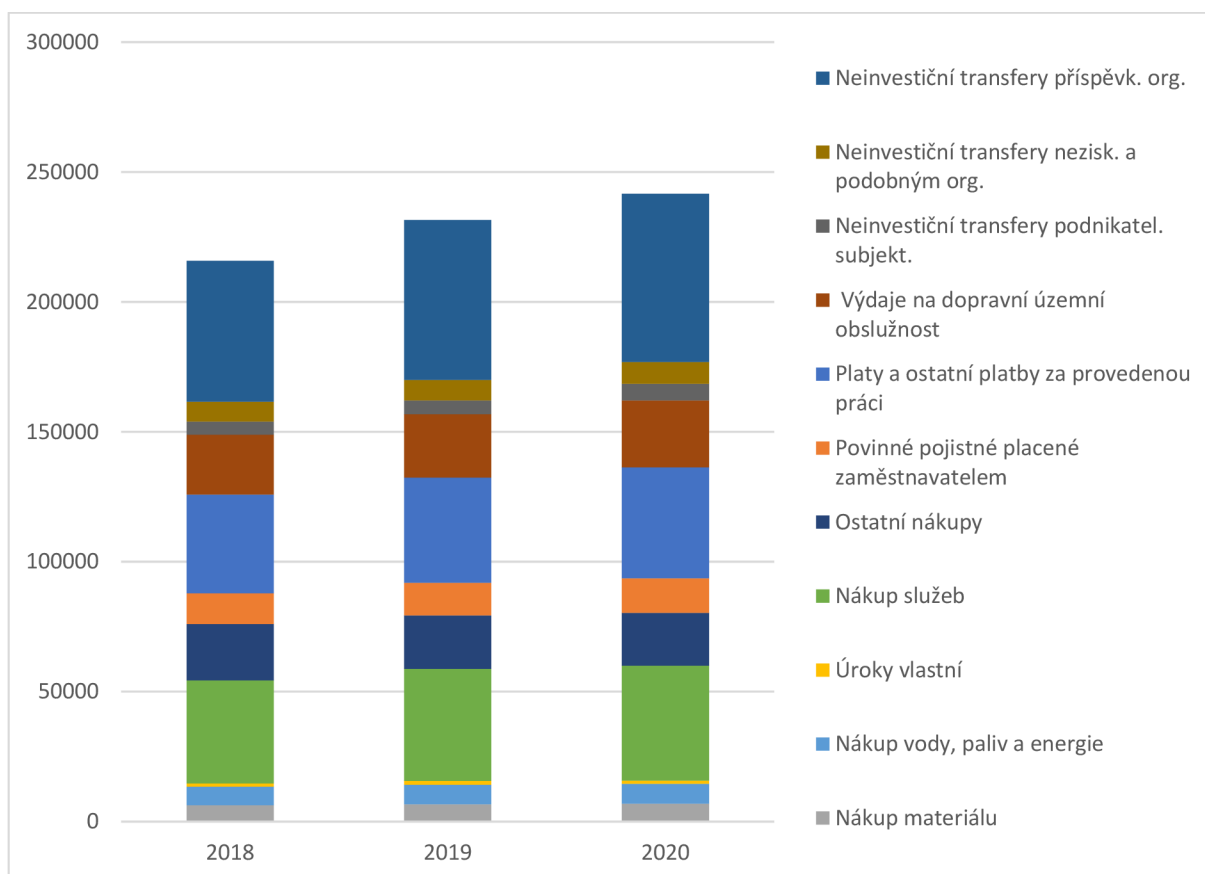
Druhá kapitola je věnována výhradně rozpočtovým výdajům obcí. Z níže uvedené tabulky č. 2 vyplývá, že běžné výdaje převyšovaly ve sledovaném období každoročně výdaje kapitálové. Dále si pak můžeme všimnout, že běžné výdaje postupně rostly každý rok, ale u kapitálových nastal v roce 2019 pokles, nicméně rok následující byl vykázán opět nárůst.

Tabulka 2: Výdaje obcí v období 2018–2020 [mld. Kč].

	Běžné výdaje	Kapitálové výdaje	Výdaje celkem
2018	229,7	96,2	326
2019	244,4	94,5	338,7
2020	253,6	101,2	354,8

Zdroj: Státní závěrečné účty za roky 2018, 2019 a 2020.

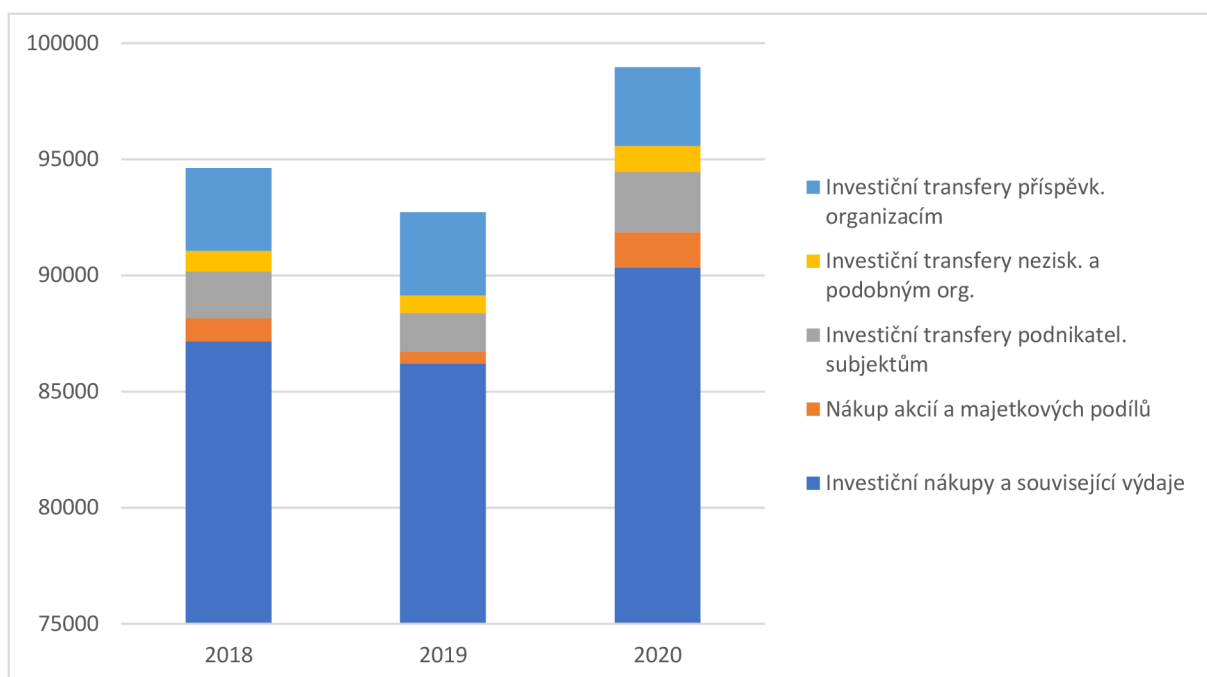
Obrázek 1: Běžné výdaje obcí v letech 2018–2020 [mil. Kč].

Zdroj: Vlastní zpracování na základě státních závěrečných účtů.

Na obrázku č. 1 jsou znázorněny běžné výdaje z hlediska druhového třídění na základě přílohy B vyhlášky o rozpočtové skladbě. Z grafu je patrné, že běžné výdaje meziročně rostly a poměry výdajů ve vyznačených skupinách se mezi jednotlivými lety příliš neliší. Největší položku v rámci sledovaného období tvoří výdaje za neinvestiční transfery příspěvkovým organizacím a současně je u této kategorie výdajů největší meziroční nárůst. Jedná se o transfery organizacím, které působí v oblasti vzdělávání, kultury, bydlení, komunálních služeb a sociální péče. Dále jsou výraznými skupinami výdaje na nákup služeb a za platy a ostatní platby za provedenou práci, u kterých je vynakládán velmi podobný objem prostředků.

Obrázek 2: Kapitálové výdaje obcí v letech 2018–2020 [mil. Kč].

Zdroj: Vlastní zpracování na základě státních závěrečných účtů.

Graf na obrázku č. 2, znázorňující kapitálové výdaje, je již více dynamický. Jsou zde patrné větší meziroční rozdíly, než byly zaznamenány u běžných výdajů. V roce 2019 byl celkový pokles kapitálových výdajů, přičemž se to týkalo především výdajů na nákup akcií a majetkových podílů a investiční transfery podnikatelským subjektům. Naopak v roce 2020 kapitálové výdaje vzrostly za všechny skupiny, nejvíce pak za investiční nákupy a související výdaje.

2.1 Výdaje v roce 2018

Celkové výdaje dosáhly 326 mld. Kč, což je oproti předchozímu roku více o 50,4 mld. Kč, tj. 18,3 %. Nárůst výdajů můžeme spatřit jak na straně běžných výdajů, tak na straně kapitálových výdajů.⁹³

Běžné výdaje, které zajišťují provoz obcí a jejich organizací, vzrostly ve všech základních skupinách. Na obrázku č.1 máme znázorněn graf běžných výdajů obcí v roce 2018. Můžeme v něm pozorovat, že největší položkou jsou neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím, kde výdaje dosáhly 54,1 mld. Kč. Do této kategorie spadají neinvestiční příspěvky a transfery organizacím, které působí v oblasti vzdělávání, kultury, bydlení a komunálních služeb, přičemž významný podíl mají i výdaje za sociální péče. Druhou největší položkou běžných výdajů je nákup služeb, který činil celkem 39,6 mld. Kč. Jsou to výdaje za služby pošt, nájemné nebo služby telekomunikací a radiokomunikací. Bezprostředně za výdaji na nákup služeb můžeme v grafu spatřit výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci, které činily celkem 38,1 mld. Kč. Tyto výdaje meziročně vzrostly o 4,7 mld. Kč i z důvodu navýšení platů zaměstnanců v pracovním poměru a odměn členů zastupitelstev obcí. Výdaje na dopravní územní obslužnost jsou další výraznou položkou běžných výdajů s celkovým dosahem 23 mld. Kč. Jedná se o finanční převody na účet sdružených prostředků se záměrem úhrady dopravcům. Za zmínku určitě stojí výdaje za úroky vlastní, které nebyly v celkovém měřítku běžných výdajů nijak markantní, nicméně zde poprvé od roku 2009 byl vykázán jejich meziroční nárůst po dlouhém období trvalého poklesu. Stejně tak je možné pozorovat významný nárůst výdajů za neinvestiční půjčky podnikatelským subjektům, které nikdy nepřevýšily 0,1 mld. Kč, přesto v roce 2018 dosáhly výše 1,8 mld. Kč.⁹⁴

Odvětvové členění běžných výdajů nám ukazuje, že největší výdaje jsou vynakládány na činnosti v oblasti výkonu místní správy a samosprávy. Významné postavení mají rovněž výdaje za dopravu, vzdělávání a školské služby, bydlení a komunální služby či ochrana životního prostředí.⁹⁵

⁹³ Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2018* [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2019. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2018/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2018-36452/>.

⁹⁴ Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2018* [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2019. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2018/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2018-36452/>.

⁹⁵ Tamtéž.

Kapitálové výdaje obcí za rok 2018 máme znázorněny v grafu na obrázku č. 2. Celkem dosáhly 96,2 mld. Kč a ve srovnání s kapitálovými výdaji za rok 2017 se jednalo o nárůst 27,5 mld. Kč., což je asi 40 %. Z grafu je patrné, že největší podíl zde mají investiční nákupy a související výdaje, které činily 87,2 mld. Kč. Jsou to výdaje za pořízení dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku a za koupě pozemků.⁹⁶

Z hlediska odvětvového třídění kapitálových výdajů můžeme pozorovat jako nejvýznamnější odvětví bydlení a výdaje za komunální služby, které tvořily přibližně dvě pětiny z celkového objemu. Jsou zde zahrnuty výdaje za veřejné osvětlení nebo inženýrské sítě. Další asi dvě pětiny tvořily výdaje za odvětví dopravy, jež vykázalo největší přírůstek. Dále pak byly poskytovány prostředky na odvětví vodního hospodářství, vzdělávání či ochranu životního prostředí.⁹⁷

2.2 Výdaje v roce 2019

V roce 2019 obce vynaložily celkem 338,7 mld. Kč, což je v porovnání s předchozím rokem o 12,7 mld. Kč více. Nárůst byl ale podstatně nižší než v roce 2018, jelikož byl vykázán pokles na straně kapitálových výdajů.⁹⁸

Celkový obnos běžných výdajů, které jsou spojené s provozem obce a její činností, tvořil 244,2 mld. Kč. Ve srovnání s rokem 2018 výdaje narostly o 14,4 mld. Kč rovněž ve všech skupinách. Pokud si na obrázku č. 1 srovnáme sloupec za rok 2018 s rokem 2019, dojdeme k závěru, že se poměry výdajů za jednotlivé skupiny příliš neliší. Stejně jako v předchozím roce dominovaly neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím s celkovými výdaji ve výši 61,6 mld. Kč. Následovaly výdaje za nákup služeb, poté výdaje za platy a ostatní platby za provedenou práci a výdaje na dopravní územní obslužnost, u kterých ale zhruba dvě třetiny tvoří výdaje hlavního města Prahy.⁹⁹

Z pohledu odvětvového třídění běžných výdajů byl opět vynakládán největší objem prostředků na činnost v oblasti místní správy a samosprávy. Mezi významná odvětví patří

⁹⁶ Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2018* [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2019. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2018/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2018-36452/>.

⁹⁷ KAMENÍČKOVÁ, Věra. Vybrané aspekty hospodaření obcí v roce 2018. *Deník veřejné správy* [online], 2019, [cit. 23. dubna 2022]. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6777142>.

⁹⁸ Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2019* [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2020. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2019/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2019-39631>.

⁹⁹ Tamtéž.

rovněž doprava, vzdělávání a školské služby, bydlení a komunální služby či ochrana životního prostředí. V odvětví vzdělávání a školských služeb je možné pozorovat největší meziroční nárůst činící 5,9 mld. Kč.¹⁰⁰

Celkový objem kapitálových výdajů v roce 2019 vytvářel hodnotu 94,5 mld. Kč což byl, ve srovnání s předchozím rokem, pokles o 1,7 mld. Kč. Tento pokles byl ale zapříčiněn úbytkem výdajů hlavního města Prahy, bez něj by obecní rozpočty vykázaly nárůst kapitálových výdajů o 2,5 mld. Kč. Na obrázku č. 2 můžeme pozorovat, že se poměry jednotlivých skupin meziročně příliš neliší, stejně jako tomu bylo u běžných výdajů. I v roce 2019 byly dominantní složkou investiční nákupy a související výdaje, které dosáhly 86,2 mld. Kč, tedy podobně jako v předchozím roce.¹⁰¹

Z hlediska odvětvového dominovaly kapitálové výdaje směřující do odvětví dopravy, vodního hospodářství, bydlení, vzdělávání, komunálních služeb a územního rozvoje. V odvětví vzdělávání byl ve srovnání s předchozím rokem vykázán nárůst. V ostatních odvětvích byl pozorován spíše pokles.¹⁰²

2.3 Výdaje v roce 2020

Rozpočtové výdaje obcí v roce 2020 vzrostly o 4,8 %, respektive 16,1 mld. Kč, a celkově bylo vykázáno 354,8 mld. Kč. Došlo k nárůstu jak na straně běžných, tak především i na straně kapitálových výdajů.¹⁰³

Běžné výdaje dosáhly 253,6 mld. Kč a došlo tím k meziročnímu nárůstu o 3,9 %, tj. o 9,5 mld. Kč¹⁰⁴ a jedná se tak o nejmenší meziroční nárůst ve sledovaném období.¹⁰⁵ Růst byl vykázán ve všech skupinách vyjma výdajů na úroky vlastní a na ostatní nákupy. Pokud si opět porovnáme graf na obrázku č. 1 dojdeme k závěru, že se meziročně příliš neliší rozložení poměrů jednotlivých skupin. Opětovně dominují výdaje na neinvestiční transfery

¹⁰⁰ Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2019* [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2020. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2019/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2019-39631>.

¹⁰¹ Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2019* [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2020. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2019/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2019-39631>.

¹⁰² Tamtéž.

¹⁰³ Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2020* [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2021. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2020/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2020-41689>.

¹⁰⁴ Tamtéž.

¹⁰⁵ MATEJ, Miroslav, SLUKA, Tomáš. *Hospodaření územních rozpočtů v roce 2020*. *Deník veřejné správy* [online]. 2021 [cit. 26. února 2022]. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6815788>.

příspěvkovým a podobným organizacím, následují výdaje za nákup služeb a výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci. Netradiční nárůst vykázaly obce na nákup materiálu, který jako takový činil pouze 4 %. Nicméně při zaměření se na konkrétní položky zjistíme, že byl vykázán nárůst o 383 % na nákup ochranných pomůcek a o 203,2 % na nákup léků a zdravotnického materiálu. Přirozeně tento přírůstek výdajů souvisí s epidemiologickou situací onemocnění COVID-19.¹⁰⁶ Ovšem jinak se obce nikterak významně na zvládnání epidemie a nákladů k ní se vztahujícím nepodílely.¹⁰⁷

Podle odvětvového třídění výdajů převažovaly výdaje na výkon samosprávy a místní správy, kde výdaje dosáhly podobných hodnot jako v předchozím roce. Dále bylo významným odvětvím doprava, vzdělávání a školské služby, ochrana životního prostředí a bydlení a komunální služby.¹⁰⁸

Kapitálové výdaje dosáhly celkem objemu 101,2 mld. Kč a znamenalo to tak meziroční nárůst o 7,1 %. Poměry jednotlivých skupin výdajů zůstaly podobné, jako tomu bylo v předchozích dvou letech. Nicméně zde byl vykázán nárůst výdajů na nákup akcií a majetkových podílů, který činil 182,5 %. Další navýšení výdajů je zaznamenáno u transferů poskytovaných podnikatelským subjektům (57,7 %) a u transferů poskytovaných neziskovým a podobným organizacím (47,6 %).¹⁰⁹

Pokud budeme na kapitálové výdaje nahlížet z odvětvového třídění výdajů, je možno usoudit, že jsou z dlouhodobého hlediska vynakládány zejména do odvětví dopravy, vodního hospodářství, bydlení, územního rozvoje a komunálních služeb a do odvětví vzdělávání. Překvapivě klesly výdaje do odvětví zdravotnictví, a to o 28,9 %.¹¹⁰

¹⁰⁶ Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2020* [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2021. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2020/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2020-41689>.

¹⁰⁷ MATEJ, Miroslav, SLUKA, Tomáš. Hospodaření územních rozpočtů v roce 2020. *Deník veřejné správy* [online]. 2021 [cit. 26. února 2022]. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6815788>.

¹⁰⁸ Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2020* [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2021. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2020/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2020-41689>.

¹⁰⁹ Tamtéž.

¹¹⁰ Tamtéž.

3 Hospodaření obce Nedachlebice

Tato kapitola práce je věnována výdajovému hospodaření obce Nedachlebice v letech 2018, 2019 a 2020. V úvodu obec stručně představím a následně se přesunu k analýze celkového hospodaření obce ve zkoumaném období. Samostatné podkapitoly jsou věnovány analýze výdajů za jednotlivá léta, pro které jsou údaje získávány ze závěrečných účtů obce. Práce je doplněna o grafy a tabulky pro lepší přehlednost.

3.1 Představení obce Nedachlebice

Malebná obec Nedachlebice o rozloze 11,59 km² se nachází ve Zlínském kraji a spadá nejen pod okres Uherské Hradiště,¹¹¹ ale také do správního obvodu obce Uherské Hradiště s úřadem s rozšířenou působností.¹¹² Podle Českého statistického úřadu má obec Nedachlebice ke dni 1.1.2021 802 obyvatel¹¹³.

Navenek obec zastupuje starosta Josef Jandouš. Záležitosti samostatné působnosti spravuje devítičlenné zastupitelstvo, jenž má pod sebou zřízen finanční a kontrolní výbor, dále je v obci zřízena kulturně sociální komise.¹¹⁴ Rada obce není v Nedachlebicích zvolena, jelikož dle § 99 odst. 3 zákona o obcích se rada volí v obcích, kde má zastupitelstvo více než 15 členů. Pokud rada obce není zvolena, vykonává její pravomoc starosta a zastupitelstvo.¹¹⁵

3.2 Analýza hospodaření Nedachlebic

Tabulka č. 3 porovnává závěrečné účty obce v letech 2018–2020. Z tabulky můžeme vyčíst, že obec v celém sledovaném období skončila každoročně s přebytkovým hospodařením. V letech 2018 a 2019 měly příjmy a výdaje podobný objem. Skok nastal v roce 2020, jelikož narostla jak příjmová stránka rozpočtu, tak i výdajová. Přesto skončila obec s přebytkem, jež byl vyšší než ve dvou předchozích letech.

¹¹¹ Nedachlebice. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 6. července 2021]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Nedachlebice>.

¹¹² § 26 vyhlášky č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹³ Počet obyvatel v obcích – k 1.1.2021 [online]. Praha: Český statistický úřad, 2021 [cit. 29. června 2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112021>.

¹¹⁴ Povinné informace. *Nedachlebice, oficiální stránky obce* [online]. © 2022 [cit. 6. července 2021]. Dostupné z: <https://www.nedachlebice.cz/urad-obce/povinne-informace-1/>.

¹¹⁵ § 102a odst. 4 zákona č. 128/2000 Sb., zákon o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

Tabulka 3: Závěrečné účty obce v letech 2018–2020 [Kč].

Sledované období	2018	2019	2020
Celkové příjmy	14 011 653,81	14 514 837,06	17 370 197,23
Celkové výdaje	12 035 453,08	12 448 076,54	14 357 907,92
Saldo	1 976 200,73	2 066 760,52	3 012 289,31

Zdroj: Závěrečné účty Nedachlebic za roky 2018, 2019 a 2020.

3.3 Rozpočtová odpovědnost

Výše zmíněná novela rozpočtové odpovědnosti obcím ukládala tři nová pravidla. Prvním pravidlem bylo schválení vyrovnaného či přebytkového rozpočtu, pokud dluh veřejných institucí překoná 55 % hrubého domácího produktu, tzv. spuštění dluhové brzdy. Dluh veřejného sektoru hodnoty ani jeden rok sledovaného období nedosáhl¹¹⁶, přesto však obec schvalovala rozpočet jako přebytkový.

Rovněž obec splnila ve sledovaném období druhou povinnost, týkající se zveřejňování veškeré dokumentace vztahující se k rozpočtu a hospodaření. Dokumenty jsou k dispozici v archivu na oficiálních stránkách obce.

Třetí pravidlo, nazývané jako fiskální, obec Nedachlebic také dodržela. Podíl dluhů k poměru příjmů v předchozích čtyřech letech každoročně převýšil 60 %, a tak měla obec povinnost splácet každý rok alespoň 5 % z rozdílu výše dluhu a 60 % průměrných příjmů v posledních čtyřech letech. Tuto povinnost Nedachlebic splnily, a dokonce obec splácela své dluhy o více než 5 %.¹¹⁷

3.4 Rozpočtové výdaje Nedachlebic

Z výše uvedené tabulky je patrné, že celkové výdaje v letech 2018–2020 meziročně rostly. V příloze č. 1 je vyobrazena tabulka běžných a kapitálových výdajů, ze které je možno vyčíst, že meziroční nárůst ve sledovaném období byl ale pouze u kapitálových výdajů, jelikož

¹¹⁶ Česká tisková kancelář. ČSÚ: Deficit veřejných financí loni stoupl na 5,9 procent HDP, stoupl i vládní dluh. *České noviny* [online], 2022, [cit. 13. května 2022]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/csu-deficit-verejnych-financi-loni-stoupl-na-5-9-pct-hdp-stoupl-i-vladni-dluh/2186417>.

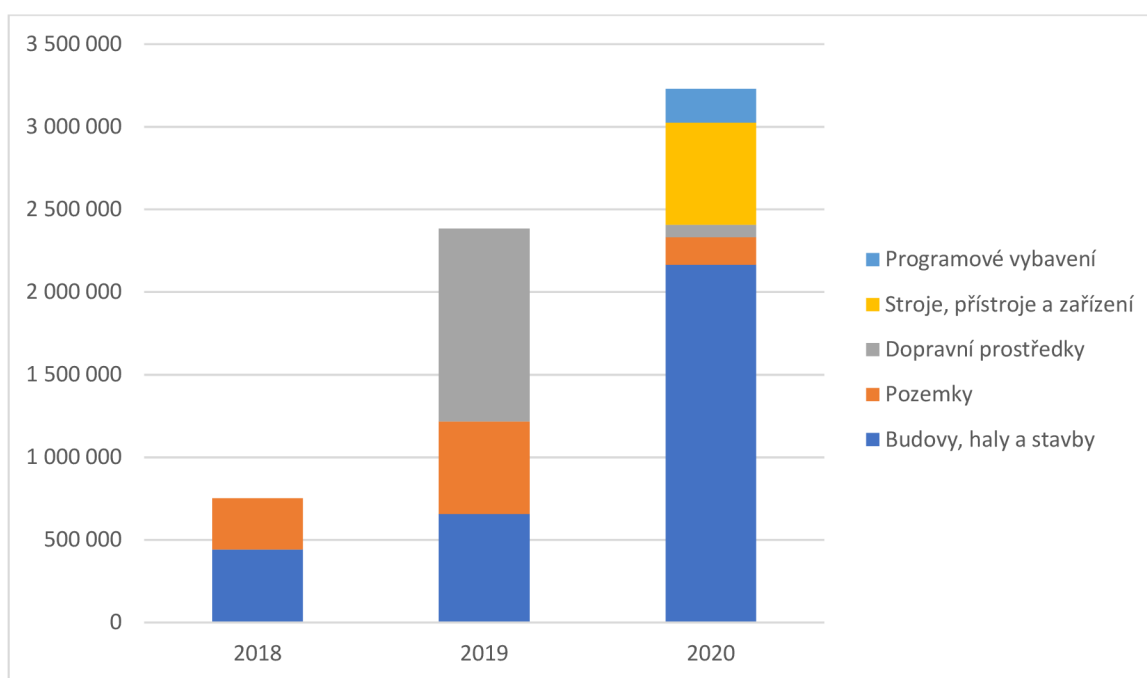
¹¹⁷ Ministerstvo financí České republiky. Obec Nedachlebic. *Monitor* [cit. 14. května 2022]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00291145/monitoring/simu?rad=t&obdobi=1812>.

u běžných výdajů byl v roce 2019 zaznamenán pokles. V roce 2020 byl už vykázán jejich meziroční růst, ale přesto nedosáhly stejného obnosu jako tomu bylo v roce 2018.

Pokud zaměříme na graf v příloze č. 2, který se zabývá běžnými výdaji, dojdeme k závěru, že poměry výdajů na jednotlivé skupiny se, na rozdíl od poměrů obcí uvedeném ve státním závěrečném účtu, každý rok více lišily. V roce 2018 měly prvenství výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci, ale v roce 2020 je přerostly výdaje na nákup služeb. Dalšími výraznými skupinami výdajů byly každoročně ostatní nákupy a výdaje za nákup vody, paliv a energie. V roce 2018 pak byly rovněž významnou výdajovou skupinou platby daní a poplatků státnímu rozpočtu, vratky transferů poskytnutých z veřejných rozpočtů, platby daní a poplatků krajům, obcím a státním fondům, přičemž největší obnos této skupiny činily právě platby daní a poplatků státnímu rozpočtu.

Jak jsem již uvedla výše, kapitálové výdaje meziročně rostly. Na rozdíl od údajů ze státního závěrečného účtu, kde byly skupiny výdajů více rozmanité, obec Nedachlebice utrácela pouze za investiční nákupy a související výdaje, a na obrázku č. 3 jsou znázorněny pouze jednotlivé položky této skupiny výdajů. Je patrné, že kapitálové výdaje jsou více dynamické, než tomu bylo u běžných výdajů a meziročně se velmi liší. V roce 2018 nebyly celkové kapitálové výdaje tak vysoké jako v následujících letech, a jsou zde pouze zahrnuty dvě kategorie výdajů, a to za pozemky, budovy, haly a stavby. V roce 2019 se přidaly i výdaje za nákup dopravních prostředků, a v roce 2020 výdaje za programové vybavení a stroje, přístroje a zařízení.

Obrázek 3: Graf investičních nákupů a souvisejících výdajů v letech 2018–2020 [Kč].

Zdroj: Vlastní zpracování na základě závěrečných účtů obce Nedachlebice.

3.4.1 Rozpočtové výdaje v roce 2018

Celkové výdaje v roce 2018 činily 12,035 mil. Kč, kde značnou část výdajů tvořily běžné výdaje a kapitálové činily pouze 6,2 %.¹¹⁸ Nastal meziroční pokles o 13,304 mil. Kč, který můžeme pozorovat jak na straně běžných, tak především na straně kapitálových výdajů.¹¹⁹

Běžné výdaje tedy činily 11, 284 mil. Kč a jsou znázorněny v prvním sloupečku grafu v příloze č. 2. Největší položkou byly výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci, které tvořily 21 % celkových výdajů. O něco méně tvořily výdaje za ostatní nákupy, a to 20,7 %, poté následovaly výdaje na nákup služeb tvořící 14,6 %. Jak bylo zmíněno výše, v roce 2018 byly i velmi výraznou skupinou, ve srovnání s následujícími roky, výdaje za platby daní a poplatků státnímu rozpočtu, vratky transferů poskytnutých z veřejných rozpočtů, platby daní a

¹¹⁸ Obec Nedachlebice. *Závěrečný účet obce Nedachlebice za rok 2018* [online]. Nedachlebice: 2019. Dostupné z: https://www.nedachlebice.cz/urad-obce/uredni-deska/zaverecny-ucet-za-rok-2018-obce-nedachlebice-404.html?kshow=6_5&sort=1&order=0&show=1&archiv_rok=2019&hledej=&nadpisy=ano&kde_hledat=sekce&kateg%5B4%5D=5&cas=starsi&doba=-1&casod=&casdo=&kshowback=6_5.

¹¹⁹ Obec Nedachlebice. *Závěrečný účet obce Nedachlebice za rok 2017* [online]. Nedachlebice: 2018. Dostupné z: https://www.nedachlebice.cz/urad-obce/uredni-deska/zaverecny-ucet-za-rok-2017-obce-nedachlebice-335.html?kshow=6_5&sort=1&order=0&show=1&archiv_rok=2018&hledej=&nadpisy=ano&kde_hledat=sekce&kateg%5B4%5D=5&cas=starsi&doba=-1&casod=&casdo=&kshowback=6_5.

poplatků krajům, obcím a státním fondům a tvořily 10,4 % celkových výdajů, kde tři čtvrtiny této položky tvořily byly platby daní a poplatků státnímu rozpočtu.¹²⁰

Kapitálové výdaje, znázorněné na obrázku č. 3, činily pouze 6,2 % z celkového objemu výdajů a ve sledovaném období je to tak nejmenší vynaložený objem. Obec investovala do budov, hal a staveb a o něco málo méně do nákupu pozemků.¹²¹

Z hlediska odvětvového třídění směřoval největší obnos výdajů do odvětví veřejné správy, které tvořily 38,13 % z celkových výdajů. Další výdaje směřovaly do odvětví dopravy, především na opravy a udržování pozemních komunikací, do odvětví životního prostředí, bydlení, komunální služby a územního rozvoje, školství a tělovýchovy a zájmové činnosti.¹²²

3.4.2 Rozpočtové výdaje v roce 2019

V roce 2019 vykázala obec mírný meziroční nárůst výdajů ve výši 12,448 mil. Kč, což bylo pouze o 3,4 % více než rok předchozí.¹²³

Běžné výdaje tvořily celkem 10,064 mil. Kč a nastal tak meziroční pokles o 10,8 %. Ve srovnání s předchozím rokem se snížily výdaje na ostatní nákupy o 39,5 % a výdaje za platby daní a poplatků státnímu rozpočtu, vratky transferů poskytnutých z veřejných rozpočtů, platby daní a poplatků krajům, obcím a státním fondům o 68 %. Naopak výraznější nárůst vykázala obec za nákup služeb, což meziročně činilo 26,3 %. Rovněž vzrostly výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci, nákupy vody, energie a paliv a také věcné dary.¹²⁴

U kapitálových výdajů byl v roce 2019 zaznamenán poměrně zřetelný nárůst činící 1,633 mil. Kč. Dle grafu na obrázku č. 3 narostly především výdaje na nákup dopravních prostředků. Nicméně nárůst byl vykázán i ve výdajích za pozemky a taktéž za haly, budovy a stavby.¹²⁵

¹²⁰ Obec Nedachlebice. *Závěrečný účet obce Nedachlebice za rok 2018* [online]. Nedachlebice: 2019. Dostupné z: https://www.nedachlebice.cz/urad-obce/uredni-deska/zaverecny-ucet-za-rok-2018-obce-nedachlebice-404.html?kshow=6_5&sort=1&order=0&show=1&archiv_rok=2019&hledej=&nadpisy=ano&kde_hledat=sekce&kateg%5B4%5D=5&cas=starsi&doba=-1&casod=&casdo=&kshowback=6_5.

¹²¹ Tamtéž.

¹²² Rozpočet Nedachlebice pro rok 2018. *Nedachlebice, oficiální stránky obce* [online]. © 2022 [cit. 2. května 2022]. Dostupné z: <https://www.nedachlebice.cz/urad-obce/rozpocet/2018-vydaje.html>.

¹²³ Obec Nedachlebice. *Závěrečný účet obce Nedachlebice za rok 2019* [online]. Nedachlebice: 2020. Dostupné z: https://www.nedachlebice.cz/urad-obce/uredni-deska/zaverecny-ucet-za-rok-2019-obce-nedachlebice-491.html?kshow=6_5&sort=1&order=0&show=1&archiv_rok=2020&hledej=&nadpisy=ano&kde_hledat=sekce&kateg%5B4%5D=5&cas=starsi&doba=-1&casod=&casdo=&kshowback=6_5.

¹²⁴ Tamtéž.

¹²⁵ Tamtéž.

Dle odvětvového třídění výdajů nastala změna, ve srovnání s předchozím rokem, jelikož největší obnos prostředků byl vynaložen za odvětví bydlení, komunální služby a územní rozvoj. Pouze o 76 tisíc Kč méně bylo vykázáno za odvětví veřejné správy. Naopak k výraznějšímu poklesu došlo v odvětví životního prostředí a tělovýchovy a zájmové činnosti.¹²⁶

3.4.3 Rozpočtové výdaje v roce 2020

Výdaje v roce 2020 meziročně vzrostly o 15,6 %, tj. 1,910 mil. Kč, a to jak na straně běžných výdajů o 10,6 %, tak na straně výdajů kapitálových o 35,5 %.¹²⁷

Na straně běžných výdajů byla vykázána změna u nákupů služeb, které vzrostly o 26,8 %. Dále se pak zvýšily výdaje na ostatní nákupy, nákup materiálu, dary obyvatelstvu a ostatní neinvestiční dary obyvatelstvu. Stejně jako v předchozím roce byly navýšeny i výdaje za platy a ostatní platby za provedenou práci. Pokles běžných výdajů můžeme pozorovat u nákupu vody, paliv a energií, převodů vlastním rozpočtovým účtům a převodům vlastní pokladny. Rovněž klesly výdaje na odměny za užití duševního vlastnictví, které se, ve srovnání s rokem 2018, snížily o 82,5 %.¹²⁸

Kapitálové výdaje se stejně jako v předchozích dvou letech lišily strukturou. Vzrostly především výdaje za nákup budov, hal a staveb a to o 1,508 mil. Kč a tvořily tak 67 % z celkových kapitálových výdajů. Naopak se meziročně snížily výdaje za nákup pozemků a dopravních prostředků. Nově obec nakoupila stroje, přístroje a zařízení, na které putovalo 19,4 % z kapitálových výdajů, a programové vybavení.¹²⁹

Z hlediska odvětvového třídění výdajů dominovaly, stejně jako v roce 2018, výdaje na veřejnou správu. Téměř jednou tolik vzrostl objem výdajů vynaložených na životní prostředí za péči o vzhled obce a veřejnou zeleň, a trojnásobě na kulturu, kde výdaje směřovaly především na záležitosti kultury, církví a sdělovacích prostředků. Nárůst výdajů je patrný rovněž za ochranné pomůcky u odvětví bezpečnosti a veřejného pořádku v souvislosti s epidemiologickou situací. Obec vykázala meziročně vyšší výdaje i za odvětví bydlení,

¹²⁶ Rozpočet Nedachlebice pro rok 2019. *Nedachlebice, oficiální stránky obce* [online]. © 2022 [cit. 3. května 2022]. Dostupné z: <https://www.nedachlebice.cz/urad-obce/rozpocet/2019-vydaje.html>.

¹²⁷ Obec Nedachlebice. *Závěrečný účet obce Nedachlebice za rok 2020* [online]. Nedachlebice: 2021. Dostupné z: https://www.nedachlebice.cz/urad-obce/uredni-deska/zaverecny-ucet-za-rok-2020-obce-nedachlebice-579.html?kshow=6_5&sort=1&order=0&show=0&archiv_rok=2021&hledej=&nadpisy=ano&kde_hledat=sekce&kateg%5B4%5D=5&cas=starsi&doba=-1&casod=&casdo=&kshowback=6_5.

¹²⁸ Tamtéž.

¹²⁹ Tamtéž.

komunálních služeb a územního rozvoje či odvětví průmyslu a stavebnictví. Snížily se výdaje na zemědělství a tělovýchovu a zájmovou činnost.¹³⁰

¹³⁰ Rozpočet Nedachlebice pro rok 2020. *Nedachlebice, oficiální stránky obce* [online]. © 2022 [cit. 4. května 2022]. Dostupné z: <https://www.nedachlebice.cz/urad-obce/rozpocet/2020-vydaje.html>.

Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo provedení analýzy platné právní úpravy výdajové stránky obecních rozpočtů, obecné zhodnocení hospodaření obce Nedachlebice a následné analýzy výdajové stránky rozpočtu obce Nedachlebice ve zkoumaném období 2018–2020. Na základě závěrečných účtů obce jsem zjišťovala, jestli obec ve sledovaném období hospodařila s přebytkovým, vyrovnaným či schodkovým rozpočtem. Dále jsem se zabývala dodržením rozpočtových pravidel a jednotlivými skupinami položek, které rozpočtové výdaje tvořily.

V první části práce jsem se věnovala základním pojmům rozpočtového práva, především rozpočtovému procesu a jaká pravidla se v jeho průběhu musí dodržovat. Nedílnou součástí této kapitoly bylo rovněž třídění výdajů na základě několika různých pohledů s jejich charakteristikou.

Druhá část práce byla věnována výdajové stránce rozpočtů obcí v České republice, kde byla provedena analýza výdajů na základě státních závěrečných účtů. Celkové výdaje mezi lety rostly, a to především na straně běžných výdajů. Naopak kapitálové výdaje tvořily menší část celkových výdajů, navíc v roce 2019 nastal jejich meziroční pokles o 1,7 mld. Kč. Zjistila jsem, že největšími položkami běžných výdajů u obcí byly každoročně výdaje za neinvestiční transfery příspěvkovým organizacím, výdaje na nákup služeb a za platy a ostatní platby za provedenou práci. U kapitálových výdajů zase převládaly výdaje na investiční nákupy a související výdaje. Z hlediska odvětvového třídění výdajů obce nejvíce utrácely za odvětví místní správy a samosprávy, odvětví dopravy, vzdělávání a školské služby, bydlení a komunální služby či ochrana životního prostředí.

Ve závěrečné části práce jsem se již zaměřila na hospodaření obce Nedachlebice, která se nachází ve Zlínském kraji. Příjemným zjištěním bylo, že obec ve sledovaném období hospodařila s přebytkem, který navíc meziročně vzrůstal. V prvních dvou sledovaných letech skončila obec s podobnými výsledky jak příjmů, tak výdajů, nicméně v roce 2020 nastal skok a zvýšila se příjmová i výdajová stránka rozpočtu.

Nedachlebice rovněž splnily pravidla rozpočtové odpovědnosti. Jelikož dluh veřejného sektoru nepřevýšil 55 % hrubého domácího produktu, nebylo nutné, aby obec schvalovala přebytkový či vyrovnaný rozpočet, přesto ho Nedachlebice každoročně schvalovaly jako vyrovnaný. Veškeré dokumenty týkající se hospodaření a rozpočtu jsou k dispozici na oficiálních stránkách obce. Dále obec splnila i fiskální pravidlo, které jí ukládalo splatit alespoň

5 % z rozdílu výše dluhu a 60 % průměrných příjmů, poněvadž podíl dluhů k poměru příjmů v uplynulých čtyřech letech každoročně převýšil 60 %.

Následně jsem se prostřednictvím analýzy výdajů zaměřila na jejich strukturu. Běžné výdaje se ve zkoumaném období meziročně zvýšily pouze v roce 2020 a to o 26,8 %. Struktura běžných výdajů se ale od struktury výdajů obcí dle státního závěrečného účtu mírně lišila. Největšími položkami běžných výdajů Nedachlebic byly platy a ostatní platby za provedenou práci, následně výdaje za nákup služeb a výdaje za ostatní nákupy. V roce 2018, ve srovnání s následujícími dvěma lety, byly výraznější výdaje na platby daní a poplatků státnímu rozpočtu, vratky transferů poskytnutých z veřejných rozpočtů, platby daní a poplatků krajům, obcím a státním fondům, které tvořily 10,4 % z celkových výdajů. Kapitálové výdaje oproti nim byly ale více dynamické a každý rok ve sledovaném období se lišily. Docházelo k jejich meziročnímu růstu, který byl zaznamenán jako největší v roce 2019. Obec Nedachlebice směřovala své kapitálové výdaje pouze do investičních nákupů a souvisejících výdajů, které dosahovaly největších hodnot u obcí, jak vyplývalo z analýzy státních závěrečných účtů. V prvním a třetím zkoumaném roce dominovaly výdaje za budovy, haly a stavby, a v roce druhém měla prvenství investice do dopravních prostředků, která tvořila 49 % kapitálových výdajů v daném roce. Z odvětvového hlediska se struktura celkových výdajů příliš nelišila od obecného měřítka ve státním závěrečném účtu. V čele byly opět výdaje za veřejnou správu, jež průměrně tvořily 34 % výdajů. Následovalo odvětví dopravy, životního prostředí, bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje.

Na základě výše uvedeného se domnívám, že jsem dosáhla zamýšlených záměrů mé bakalářské práce, které jsem si stanovila v úvodu práce.

Seznam použitých zdrojů

Literatura

BAKEŠ, Milan. *Finanční právo*. 6., upr. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Beckovy právnické učebnice, 519 s.

CÍSAŘOVÁ, Eliška, PAVEL, Jan. *Průvodce komunálními rozpočty, aneb, Jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International – Česká republika, 2008, 94 s.

KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012, Praktik (Leges), 240 s.

KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, 364 s.

KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007, 399 s.

MARKOVÁ, Hana. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Beroun: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2008, 152 s.

MARKOVÁ, Hana, BOHÁČ, Radim. *Rozpočtové právo*. Praha: C. H. Beck, 2007, 248 s.

PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. Brno: Masarykova Univerzita, 2008, 238 s.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 587 s.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, SEDLÁČKOVÁ, Olga. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, 304 s.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Místní finance: pro kombinovanou formu studia*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006, 122 s.

ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2019, 207 s.

Právní předpisy

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní řízení), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů (zákon o územně správním členění státu), ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 345/2020 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 346/2020 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s rozšířenou působností, území obvodů hlavního města Prahy a příslušnosti některých obcí do jiného okresu, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů

Důvodová zpráva k zákonu č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, obecná část.

Další prameny

BŘEŇ, Jan. Rozpočet a závěrečný účet obce. *Deník veřejné správy* [online]. 2012, [cit. 13. dubna 2022]. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6538099>

Česká tisková kancelář. ČSÚ: Deficit veřejných financí loni stoupl na 5,9 procent HDP, stoupl i vládní dluh. *České noviny* [online], 2022, [cit. 13. května 2022]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/csu-deficit-verejnych-financi-loni-stoupl-na-5-9-pct-hdp-stoupl-i-vladni-dluh/2186417>.

KAMENÍČKOVÁ, Věra. Vybrané aspekty hospodaření obcí v roce 2018. *Deník veřejné správy* [online], 2019, [cit. 23. dubna 2022]. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6777142>.

MATEJ, Miroslav. Pravidla rozpočtové odpovědnosti v podmínkách obcí a krajů. *Deník veřejné správy* [online]. 2017 [cit. 25. února 2022]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6731153>

MATEJ, Miroslav, SLUKA, Tomáš. Hospodaření územních rozpočtů v roce 2020. *Deník veřejné správy* [online]. 2021 [cit. 26. února 2022]. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6815788>

Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2018* [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2019. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2018/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2018-36452/>

Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2019* [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2020. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2019/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2019-39631>

Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2020* [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2021. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2020/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2020-41689>.

Ministerstvo financí České republiky. Obec Nedachlebice. *Monitor* [cit. 14. května 2022]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00291145/monitoring/simu?rad=t&obdobi=1812>.

Obec Nedachlebice. *314/2002* [online]. Nedachlebice: 2018. Dostupné z: https://www.nedachlebice.cz/urad-obce/uredni-deska/zaverecny-ucet-za-rok-2017-obce-nedachlebice-335.html?kshow=6_5&sort=1&order=0&show=1&archiv_rok=2018&hledej=&nadpisy=ano

[&kde_hledat=sekce&kateg%5B4%5D=5&cas=starsi&doba=-1&casod=&casdo=&kshowback=6_5.](#)

Obec Nedachlebice. *Závěrečný účet obce Nedachlebice za rok 2018* [online]. Nedachlebice: 2019. Dostupné z: https://www.nedachlebice.cz/urad-obce/uredni-deska/zaverecny-ucet-za-rok-2018-obce-nedachlebice-404.html?kshow=6_5&sort=1&order=0&show=1&archiv_rok=2019&hledej=&nadpisy=ano&kde_hledat=sekce&kateg%5B4%5D=5&cas=starsi&doba=-1&casod=&casdo=&kshowback=6_5.

Obec Nedachlebice. *Závěrečný účet obce Nedachlebice za rok 2019* [online]. Nedachlebice: 2020. Dostupné z: https://www.nedachlebice.cz/urad-obce/uredni-deska/zaverecny-ucet-za-rok-2019-obce-nedachlebice-491.html?kshow=6_5&sort=1&order=0&show=1&archiv_rok=2020&hledej=&nadpisy=ano&kde_hledat=sekce&kateg%5B4%5D=5&cas=starsi&doba=-1&casod=&casdo=&kshowback=6_5.

Obec Nedachlebice. *Závěrečný účet obce Nedachlebice za rok 2020* [online]. Nedachlebice: 2021. Dostupné z: https://www.nedachlebice.cz/urad-obce/uredni-deska/zaverecny-ucet-za-rok-2020-obce-nedachlebice-579.html?kshow=6_5&sort=1&order=0&show=0&archiv_rok=2021&hledej=&nadpisy=ano&kde_hledat=sekce&kateg%5B4%5D=5&cas=starsi&doba=-1&casod=&casdo=&kshowback=6_5.

Rozpočet Nedachlebic pro rok 2018. *Nedachlebice, oficiální stránky obce* [online]. © 2022 [cit. 2. května 2022]. Dostupné z: <https://www.nedachlebice.cz/urad-obce/rozpocet/2018-vydaje.html>.

Rozpočet Nedachlebic pro rok 2019. *Nedachlebice, oficiální stránky obce* [online]. © 2022 [cit. 3. května 2022]. Dostupné z: <https://www.nedachlebice.cz/urad-obce/rozpocet/2019-vydaje.html>.

Rozpočet Nedachlebic pro rok 2020. *Nedachlebice, oficiální stránky obce* [online]. © 2022 [cit. 4. května 2022]. Dostupné z: <https://www.nedachlebice.cz/urad-obce/rozpocet/2020-vydaje.html>.

Povinné informace. *Nedachlebice, oficiální stránky obce* [online]. © 2022 [cit. 6. července 2021]. Dostupné z: <https://www.nedachlebice.cz/urad-obce/povinne-informace-1/>.

Nedachlebice. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 6. července 2021]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Nedachlebice>.

Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2021 [online]. Praha: Český statistický úřad, 2021 [cit. 29. června 2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112021>.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá rozpočtem obce Nedachlebice se zaměřením na regulaci rozpočtových výdajů v letech 2018, 2019 a 2020. V první části jsou rozebírány základní pojmy jako obec a její samostatná a přenesená působnost, dále pak pojmy týkající se rozpočtu, tedy samotný rozpočet, rozpočtový proces, zásady uplatňované v průběhu celého rozpočtového procesu až samotné rozpočtové výdaje a jejich dělení z různých pohledů. V druhé části analyzuji rozpočtové výdaje obcí dle státních závěrečných účtů, kde na výdaje budu nahlížet z pohledu druhového a odvětvového třídění. Ve třetí části práce se zabývám hospodařením obce Nedachlebice, kde v úvodu obec krátce uvedu. Poté zanalyzuji celkové hospodaření ve zkoumaném období a následně budu zkoumat rozpočtové výdaje rovněž z hlediska odvětvového a druhového třídění. Cílem práce je provedení celkového hodnocení výdajové stránky hospodaření obce Nedachlebice.

Annotation

Bachelor thesis is about municipality budget Nedachlebice with a focus on regulatory expenditures in 2018, 2019 and 2020. The first part discusses the basic concepts of the municipality and its independent and delegated powers, budgetary process, the principles applied throughout the budgetary process to the budget expenditures themselves and their division from different perspectives. In the second part, I analyse the budget expenditures of municipalities according to the state final accounts, where I will look at expenditures from the point of view of type and branch classification. In the third part of this bachelor thesis I deal with the management of the municipality Nedachlebice, where in the introduction I will briefly introduce the village. Then I analyse the overall management in the period under review and then I will examine budget expenditures also in terms of sector and type classification. The aim of the work is to perform an overall evaluation of the expenditure side of the municipality Nedachlebice.

Klíčová slova

Obec, hospodaření obce, rozpočet, rozpočtový proces, výdaje, Nedachlebice.

Keywords

Municipality, management of the municipality, budget, budgetary process, expenditures, Nedachlebice.

Přílohy

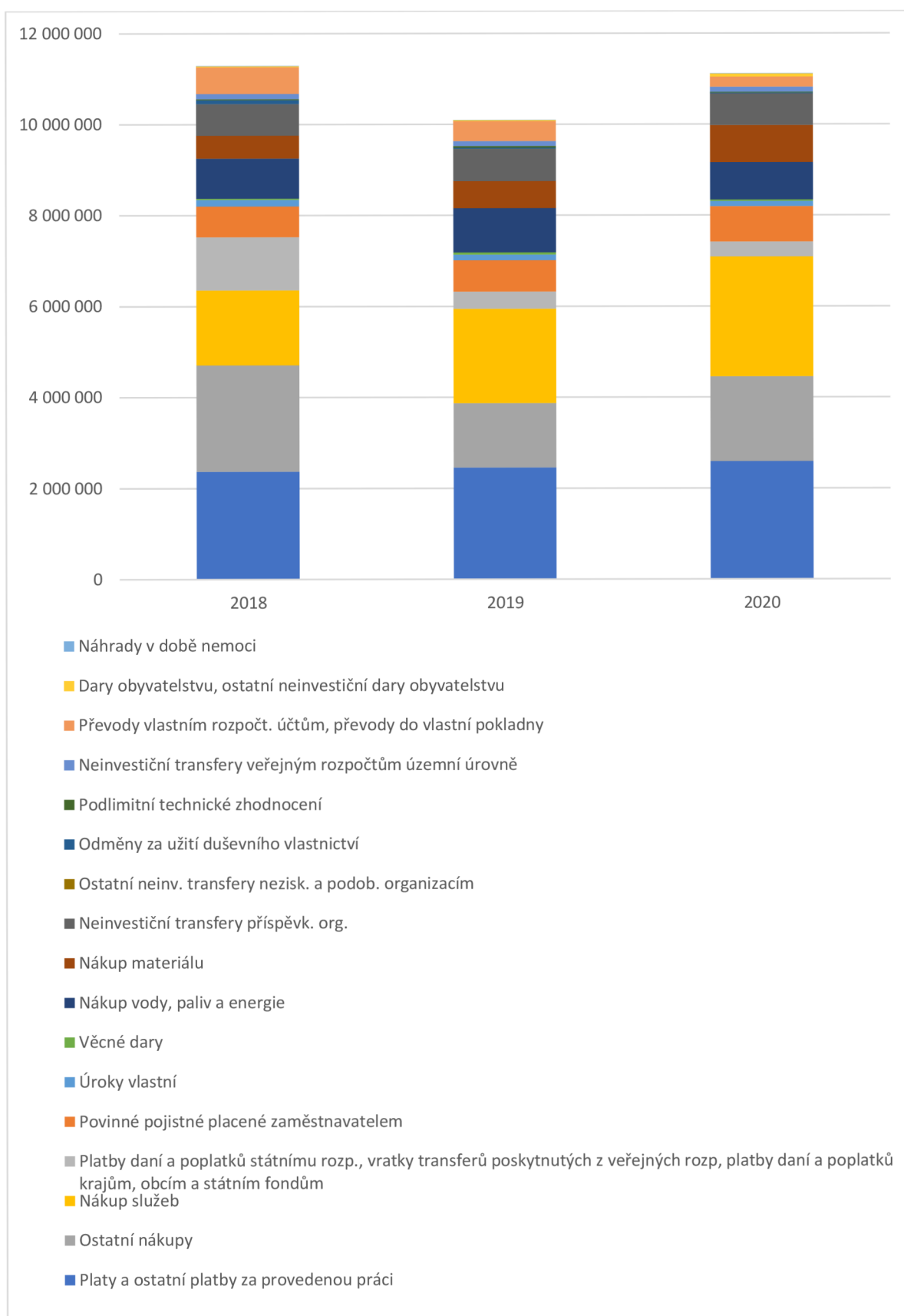
Příloha č. 1: Běžné a kapitálové výdaje obce Nedachlebice v letech 2018–2020 [Kč].

Sledované období	2018	2019	2020
Běžné výdaje	11 284 490,08	10 063 641,74	11 127 661,6
Platy a ostatní platby za provedenou práci	2 370 422	2 454 746	2 592 576
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	671 595	690 880	775 532
Ostatní nákupy	2 338 632	1 414 446,71	1 862 876,53
Nákup služeb	1 644 701,91	2 076 822,12	2 633 672,81
Úroky vlastní	146 386,62	127 382,06	111 696,32
Věcné dary	27 581	48 634,39	32 218,78
Nákup vody, paliv a energie	878 106,96	970 096,67	825 239,24
Nákup materiálu	503 359,79	594 851,65	814 029,89
Neinvestiční transfery příspěvk. org.	700 000	700 000	695 000
Ostatní neinvestiční transfery nezisk. a podob. organizacím	-	5 000	-
Odměny za užití duševního vlastnictví	81 913	27 491	14 350
Podlimitní technické zhodnocení	25 829	36 532,85	17 848
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	113 347,5	108 998	113 464,5
Převody vlastním rozpočtovým účtům, převody do vlastní pokladny	586 189	437 616	220 000

Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu, vratky transferů poskytnutých z veřejných rozpočtů, platby daní a poplatků krajům, obcím a státním fondům	1 174 994	376 394	331 476
Dary obyvatelstvu, ostatní neinvestiční dary obyvatelstvu	20 000	22 000	74 492
Náhrady v době nemoci	1 432	7 226	2 922
Kapitálové výdaje	750 963	2 384 434,80	3 230 246,32
Investiční nákupy a související výdaje	750 963	2 384 434,80	3 230 246,32

Zdroj: Vlastní zpracování na základě závěrečných účtů obce Nedachlebice.

Příloha č. 2: Graf běžných výdajů obce Nedachlebice v letech 2018–2020 [Kč].

Zdroj: Vlastní zpracování na základě závěrečných účtů obce Nedachlebice.